

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četr let razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe seprodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števe 3.

Dopisi dobrodošli in sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznapila turedništvo ni odgovorno. Cena oznapil (inzeratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznapilu se cena primerno zniža.

Stev. 52.

V Ptuj v nedeljo dne 25. decembra 1910.

XI. letnik.

Tiha noč, sveta noč . . .

Odrašeni ljudje smo in kruto življenje zarisalo je svoje ojstre črte v naše obličje. Kje so lepi, nedolžni časi, ko smo z nepremagljivim upanjem lovili solnčne žarke, ki so zlatkano po duhtečih rožicah bežali? . . . Vse je minulo, — temna skrb večne borbe za obstanek nam je zagrenila nekdanje veselje, — vse je pokopano in zdi se človeku, kakor da bi neusmiljeno življenje zastropilo mehko dušo . . . Ali je res vse minulo, kar smo v mladosti oboževali? Ali smo res postali sami in zapuščeni in nepristopni solnčnim žarkom? . . . Ali je res? . . . Nekje zapojejo nalahko otroški glasovi, sladki, mili, nedolžni otroški glasovi, čisti kot nebeški zvončki. Kaj poje deca?

„Tiha noč, sveta noč . . .“

Oh večni Bog, višek tvojega vstvarstva je nedolžni otrok! Vzemi mi, večni Bog, vzemi mi srečo, veselje, zdravje, vzemi mi življenje, — vse položim pred tvoj prestol; ali daj, da sije zlato solnce na mojo deca . . . Tam nekje pojejo nedolžni otroci božične pesni in v tem hipu že izgine vsa grenkost življenja in vse skrbi se razpršijo kakor lahki prah. Kakor svečice raz božične smreke sveti novo upanje v moje srce in želim si tihe, nedolžne sreče otroških let . . .

Ali še veste, vi odrašeni, skrbni, resni, žalostni ljudje, — ali še veste?

Tedne dolgo nismo ničesar družega mislili in govorili, nego: Bog daj, da bi že kmalu sveti večer prišel! Vse igre otrok, vse zabave, vse zabavljice, vsi neumni prepiri, vse je utihnilo. Kajti na prstih smo šli: Še danes in jutri in pojutrajnem in potem še en dan in še ena noč in še en dan in — sveti božični večer pride . . . In prišel je ta krasni, božanski večer. Mi otroci pa smo stali pod smrečico, na kateri se je lesketalo stotero pozlačenih krasot. In gledali smo navzgor in vsako jaboljko, zavito v srebrni papir, odpiralo nam je nebesa. In z radostnim krikom objeli smo skrbno mamico ter se ji zahvalili s stoterimi sladkimi poljubi . . . Tako nam je bilo takrat pri srcu, takrat, ko smo še nosili kratke hlačice in nepokvarjene dušice . . . Oj večni Bog, hvala ti za srečo, ki jo daš otroku na sveti božični večer!

To kar je posamezni otrok, bili so tudi posamezni starodavni narodi. Čakali so na obljubljeni srečo . . . Kakor sveti trije kralji sledili so zlati jutranji zvezdi svojega upanja. Vedeli so, da mora priti Odrašenik . . . In kot pastirji so spali pri svojih čredah, ko je prišel

angelj nebeški in jim zaklical večno veselje, da se je „Gospod porodil.“ In vstali so in hiteli in našli v revnem hlevu betlehemskega sveto družino. Oči novorojenčka so obljubovale odrešenje . . . Vsaki sužnosti pride odrešenje! V hlevu med živali in trpini se rodi večna Resnica, ki je ne more nobena poklenska zlobnost premagati. Kakor solnce vstaja ta Resnica in pogreje osiromašena srca in jim daje novega poguma in novega veselja in nove, doslej nepoznane sreče . . . Posameznik vstaja in se greje na tej veri odrešenja in narodi vstajajo in stopajo na dan in vso človeštvo pozdravlja solnce večnega odrešenja . . . In kakor nadčloveški koral zašumi pesen:

„Tiha noč, sveta noč . . .“

Oj ti tiha, božična noč, ki nas spominjaš na odrešenje in na mladost in na srečo . . . Kdo bi obupal? Zakaj bi obupal? Božični večer priziha naši nadi stotero lučic in k višku hiti naša duša, žejna odrešenja, žejna čiste sreče . . .

Tiha sveta noč, po tebi hrepenimo in v tebi se navdušujemo . . . „Zveličar se je rodil! Kdo ne razume tega? Kdo ne čuti tega? . . . Nebeški zvončki zvonijo v daljavi: čast Bogu v višavi in mir ljudem na zemlji . . .“

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Kmetje, delavci in obrtniki!

Deset let že izhaja naš priljubljeni „Stajerc“ in v teh desetih letih držal se je vedno enega načela: Boj proti vsem, ki naše ljudstvo izesavajo in izkoriščajo, skupno delo Nemcev in Slovencev za zboljšanje naše gospodarske bodočnosti. To je ves naš program, od katerega nismo in ne bomo niti za pičico odnehali. V tem znamenju smo peljali vse svoje boje in doslegli vse svoje zmage ter uspehe.

Ali smo imeli kaj uspehov? Teга pač nikdo zanikati ne more. Slovensko štajersko in kranjsko ljudstvo zahvaliti ima „Stajercu“ mnogo dobrega, zdravega poduka. V političnem oziru smo ljudstvu vedno odpirali oči in mu dokazovali, kako brezvestno ga odira našemu prvaštvo. Razkrinkovali smo ljudske sovražnike s tako kruto brezobzirnostjo, kakor je ni nikjer drugod najdeti. V gospodarskem oziru pa smo tudi vedno podučevali in noben slovensko pisani list še ni toliko gospodarsko velevažnih člankov prinesel, kakor „Stajerc.“ Niti nasprotniki tega dejstva ne morejo utajiti.

Ni čuda, da se je naš „Stajerc“ tako krasno razvil in razširil! Zlasti zadnja leta so pokazala lepi napredek. Mali listič, ki je nekdanj vsakih 14 dni enkrat pohlevno izišel, — ta mali listič je danes največji tednik v slovenskem jeziku, — ta „Stajerc“ izhaja danes na najmanj 8—12 strani vsaki teden in prinaša poleg tega tudi celo vrsto zanimivih slik. Ta dejstva na eni strani, na drugi pa poljudna, duši štajersko-koroškega ljudstva primerna pisava in istotako ljudstvu primerno mišljenje, da vzroki, da je postal „Stajerc“ nepremagljiv, so mu ne morejo ne politikujoči farji, ne prvaški

advokati, ne narodne posojilnice in štacune, ne plačani agitatorji do živega. Ne grda zvijača in ne podlo nasilje ne morejo „Stajerca“ uničiti. Tisočkrat že so prvaki prorokovali našemu listu konec in tisočkrat so se zlagali. Na tucete listov so proti „Stajercu“ ustanovili in vsi ti listi so ponehali izhajati, — „Stajerc“ pa živi naprej in napreduje in se razvija, da je veselje.

S to ponosno zavestjo stopamo v XII. letnik svojega izhajanja. In tako vabimo cenjene naše somišljenike, ki so brez strahu vedno za napredno stvar delovali, da nam tudi v bodoče zvesti ostanejo. Ali mi nismo zadovoljni, da nam ostanejo le dosednji odjemalci in prijatelji. Mi hočemo tudi v novem letu napredovati. Zato pa prosimo svoje pristaše, da naj pridno nove naročnike in odjemalce nabirajo. Čimveč jih bude, temvečji in temboljši bude i „Stajerc“!

Kar se uredništva „Stajerca“ tiče, mislimo, da je zdaj lahko vsakdo zadovoljen. List stoji danes gotovo na višini časa! In tudi v novem letu porabili bomo vse svoje moči, da ugodimo vsem opravičenim željam naročnikov in čitateljev. Uvodni članki obravnavali bodo vedno važne dogodke v naši javnosti. Politični pregled podajal bode kakor doslej tiste politične novice, katere naše čitatelje ravno zanimajo. Za brezplodno politikovanje nima „Stajerc“ prostora. „Dopisi“ so nam vedno dobro došli, dokler imajo stvarno podlago. Mi hočemo, da pride vsaka občina in vsaka fara do besede, ako ima stvarne zadeve grajati ali pojasniti. Novice iz Štajerskega in Koroškega bodejo kakor doslej urejevane. V gospodarskem oziru pa bomo prinašali i zaneprij kolikor mogoče podučnih člankov. Nadalje objavljajal bode „Stajerc“ leposlovne podlistke, zanimive slike s potrebnim popisom itd.

Vkljub vsemu temu in čeprav bode „Stajerc“ v prihodnjem letu bržkone vedno s priložjo (torej na 10 ali 12 straneh) izhajal, ostala mu bode cena ednaka.

Toliko je bilo treba povedati. Mislimo, da bodejo naši prijatelji s tem naznanilom zadovoljni. Prosimo pa jih zato tudi v imenu skupne nam stvari:

Delujte za „Stajerca“; — naročajte ga, pridobivajte mu novih naročnikov, zahtevajte ga po gostinah, — glejte, da se razširi.

Vsi na delo!

Dopisi.

Ormož. (Ustanovitev konjerejske zadruga ali blamiran prvak). Nedeljo, 18. t. m. zborovali so v Ormožu pri Skorčiču konjerejski ormoškega okraja radi ustanovitve konjerejske zadruga za rejo težke noriške pasme. Predsedoval je zborovanju predsednik c. k. konjerejske družbe za Štajersko, g. pl. Rossmannit. Tajnik konjerejske družbe, g. Schrott oslikal je zborovalcem pomen in gospodarske koristi konjerejske zadruga in takoj so se navzoči izrekli za ustanovitev zadruga in pristopilo ji je 22 konjerejev. V odbor te zadruga imelo bi se voliti 9 odbornikov, med njimi tudi v obče priljubljeni or-

moški grajščak, grof Wurmbrand-Stuppach. Na predlog ivanjkonškega Petovara ml. voliti bi se imelo s glasovnicami. Prvak Petovar, ki je bil tudi že za odbornika postavljen, začel je med volitvijo odbora proti grofu Wurmbrand-u agitirati, boječ se, da bi ta postal načelnik novoustanovljene zadruga. Komaj se je to zvedlo, se je nakrat cela situacija spremenila. Petovar hotel je namreč namesto grofa spraviti nekega Središčana v odbor, da bi potem „kunci“ imeli večino v odboru in bi se njemu s tem posrečilo priti do mesta „obmana“. Pa Petovar obrača, ljudi pa ki so še bolj „künstni“ kak gražlar obrnejo. Sklenilo se je, dve zadrugi ustanoviti, in sicer eno za Središče eno za Ormož. Središčani so se takoj „vküp seli“ in študirali, koga naj izvolijo, švicali so, da je bilo joj, kajti ni jih bilo niti dovolj navzočih za odbor. Sedaj pa volitev za ormoško zadrugo! Tukaj je imel pa naš prvak Petovar smolo. Okoliški kmetje so se izrečno proti volitvi Petovarja izrekli, kajti v gospodarske zadruga politiko zanesti, mu niso mogli pozabiti. Dobil je brco, da se še do danes ni potroštal in zginit je z zborovališča kot kafra. Za načelnika zadruga pa je bil izvoljen v veselje in zadoščenje vseh navzočih grof Wurmbrand in mi beležimo, da si nova zadruga ne bi mogla izvoliti boljšega zastopnika, ki bo gotovo svoj ugled in vpliv tudi uporabljal v korist zadruga in bo le to korist upošteval a za politiko se ne bo brigal. Prvaškemu Petovarju pa svetujemo naj raje doma v gražlariji riž trebi ali pa perje čeha, predno se v reči vtika, ki jih ne razume in za katere je še — premoker. In za svoja kosmata uha naj si zapiše: „kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade.“

Iz Stoperc. Gospod župnik Keček, ali je pomota pri vas pri pisavi ali ste pa morebiti pregloboko v glaz pogledali? Bržkone je to zadnjo! Resnica je, da to dela sovraštvo do naprednjakov. Ali ste pozabili v knjigo pogledati? Dne 14. t. m. sem prosil g. župnika, da bi molil spomin za rajne stariše, namreč Mihaela in Cecilijo Jetzl. Ali vi ste rekli, da ne bodeste molili, češ da „Štajercijanci“ nimajo vere. Jaz sem bil voljan plačati, kajti zastoj naši prečastiti duhovniki itak ničesar ne storijo. In glej ga šmenta! Zdaj pa ste se gospod zmotili; namreč iz sovraštva ste se zmotili. Zato ste molili za živega (!) Mihaela Jetzl „Očenaš“ in „Češčena si Marija.“ Ako hočete za-me moliti, tedaj pa molite celo leto. Za mrtve farane pa ste pozabili moliti. Samo za enkrat ni vredno plačati, ker nisem naročil za mene, namreč za stariše sem želel in obljubil plačati. Blagovolite, g.

župnik Keček, to pomoto popraviti. Drugače ne bodem „spomina“ plačal. Ako bi bilo potrebno govoriti o lažeh in nevošljivosti — gradiva dovolj! — Mihael Jetzl, mizarški mojster v Stopercach. — Opomba uredništva: Mi opozarjamo župnika Kečeka, da naj enkrat poneha z divjo gonjo proti vsem, ki držijo z napredno mislijo in s „Štajercem.“ Kajti drugače bode tudi nam potrepljivost počila. Keček naj se spominja svoje preteklosti in — naj molči. Zdaj je pač že čas, da postane ta Keček, ki je bil vedno „zaljubljen maček“, — resnični duhovnik. To je naš zadnji opomin! Še ena resna pritožba in govorili bomo s Kečekom drugače!

Buče pri Kozjem. Predragi „Štajerc“, ti gotovo misliš, da smo že čisto zaspali na Bučah. Ali danes ti moramo le nekaj napisati o Veračkem županu Jaka Bohatu, ker on je veliki klerikalec. V nedeljo 27. novembra, ko smo prišli v cerkev na Bučah, je naročil tajniku, da naj prekliče, da kadar pride on od cerkve, morajo mu drugi ljudje vrata odpreti. Mi pač nismo dolžni, da bi takim ljudem vrata odpirali. Ti župan doma zapoveduj in dobro urađuj. Tudi boči kedaj doma, kajti tvoja frava zmirom reče, da te ni doma; baje te ima v postranski sobi zaprtega. Bog obvari, da bi ga kakšna tuja ženska ne vidla! . . . Veste kaj, Veraški občani? Izvolite si rajši za župana Mrozovega Frančka v Selah. On tudi misli, da je kmet in je klerikalec. To so čudne stvari pri nas in morda izpregovorimo o njih enkrat obširneje . . .

Veliki kmetijski shod v Marikoru.

Maribor, 19. decembra.

Kakor je naš „Štajerc“ naznanil, vršil se je preteklo nedeljo, dne 18. decembra dopoldne ob 10. uri v „Gambriushalle“ v Mariboru veliki kmetijski shod. Že kar naprej lahko trdimo, da je bil to eden najlepših in najpomembnejših shodov, kar jih je priredila tako delavna naša „Štajercjeva“ stranka. Velika dvorana je bila naravnost natlačena plena. V nobenem kotičku ni bilo prostora, komaj da so se ljudje gibali, toliko jih je bilo. Ta nepričakovano veliki obisk je prekosil najlepše nade. In kar je najvažnejše: obiskovalci niso bili morda Mariboržani, — ne, zborovalci so prišli iz vseh večjih in pomembnejših občin v mariborskem okraju. Od 2 do 6 uri daleč so prišli naši vrli kmetje trumoma, da dokažejo svoje pošteno prepričanje. To pač ni bil mali shod v Mariboru, marveč je bil —

veliki shod naprednih kmetov celega mariborskega okraja. Ali tudi iz sosednih okrajev (zlasti iz šentlenartskega) je prihitelo mnogo poslušalcev. Ni čuda, da je bila „Gambriushalle“, ki je vendar precej velika dvorana, premajhna. Ako ponižno računamo, zbralo se je na našem shodu od 600 do 700 oseb. In bili so sami možje, sami izkušeni posestniki, sami važni in vplivni občani. Celi okraj je torej na tem shodu govoril . . .

Primanjkuje nam žalibog prostora, da bi podali natančno poročilo o shodu. Zato hočemo popisati tudi le najvažnejše dogodke.

Shod je otvoril v imenu sklicateljev hišni in realitetni posestnik g. F. Girstmayer. Rekel je, da se mu je splošno izrazilo željo, da bi se na shodu nemško govorilo; kajti „nove slovenščine“ tudi slovensko rojeni kmetje ne razumejo. Sploh pa razumejo napredni, izobraženi kmetje v mariborskem okraju večidel nemško. Predsednik in urednik Linhart, ki je prišel kot govornik, sta opetovano vprašala, v katerem jeziku naj se govori. Končno se je dalo to vprašanje na glasovanje in — ednoglasno je bil sprejet predlog, da naj se nemško govori. Bil je to tudi odločni protest proti nemščini sovražnemu prvaštvu.

Glavni govor imel je urednik „Štajerca“, g. Karl Linhart. Izključeno je, da ni njegov več kot 1 urni govor le v važnejših točkah prinesel. Govornik raztolmačil je v prvi vrsti razvitek slovensko-narodnih strank. Popisal je delovanje stare „prvaške“ stranke, iz katere so se potem na eni strani „narodnjaki“, na drugi pa klerikalci razvili. Ti klerikalci so se sramovali svojega katoliškega in slovenskega imena in so zato nakrat iznašli naslov „kmetijske zveze“. Govornik pravi, da bi bil pač že skrajni čas, da bi se enkrat neka resnična, prava kmetijska zveza uresničila. Ali to, kar so klerikalci uresničili, ne zasluži tega imena. V odboru klerikalne te organizacije sedijo večidel advokati, profesorji in politični duhovniki. Ti ljudje hočejo biti nekaki „jerobi“ za naše kmetijsko ljudstvo. Govornik je potem z ojstrimi besedami popisal pogubonosno delovanje slovensko-narodne in zlasti slovensko-klerikalne politike. Omenil je zlasti dejstvo, da smatrajo klerikalci vero in klerikalno politiko za eno in isto stvar. V tem tiči velika napaka, kajti vera nima s politiko prav ničesar opraviti. „Narodna stranka“ je politično že mrtva. Klerikalna pa je veliko bolj nevarna, ker zlorablja verska čustva ljudstva (živahno odobravanja vseh zbranih je govornika opetovano prekinilo). Urednik je v svojem nadaljnjem govoru raztolmačil velikansko škodo, ki so jo napravili klerikalci slovenskemu ljudstvu z ustanovitvijo svojih brezvestnih konzumnih društev. Popisal je nadalje nevarnost prvaških posojilnic in sploh denarnih zavodov in pribil dejstvo, da zlorablajo prvaki vsako gospodarsko in javno korporacijo v svoje politične namene. Povedal je, kako gospodarijo klerikalci v občinah in okrajnih zastopih. Potem je prešel na obstrukcijo slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru in je dokazal, da se je pričela ta le na češko komando iz panslavističnih političnih vzrokov (poslušalci so glavno izrazili svoje ogorčenje in po vsej dvorani so doneli „fej“-klici na naslov dr. Korošca in ostalih slovenskih poslancev). Potem je govornik popisal žalostne posledice slovenske obstrukcije, ki škoduje v prvi vrsti slovenskemu kmetu na Štajerskem. Govornik je svoj govor, ki je trajal nad 1 uro, končal z nado, da se bodejo pametni kmetje otrsli jarma slovenskih klerikalcev. Nemški in slovenski kmetje morajo skupno nastopati in delati za zboljšanje gospodarskega položaja. Odobravanje je kar gromelo skozi dvorano in zbrani kmetje so navdušeno govorniku ploskali. Urednik Linhart je v svojem govoru predlagal tudi sledečo resolucijo:

„Današnji shod protestira najodločneje proti zločinski prvaški obstrukciji v štajerskem deželnem zboru, katera je pahnila zgolj iz ničvrednih političnih vzrokov itak izmozgano ljudstvo v gospodarsko nevarnost. Shod upa, da bodejo delavoljne stranke to brezvestno obstrukcijo z najojstrejšimi sredstvi premagali. Slovenskim

Erzherzog Franz Ferdinand auf der Jagd in Springe.

Lov v kraju Springe.

Pred par dnevi obiskala sta nadvojvoda Franc Ferdinand, avstrijski prestolonaslednik, in nadvojvoda Friderik nemškega cesarja. To priliko se je porabilo za veliki lov pri Springe. Velikost tega lova je iz tega razvidno, da se je postrelilo okroglo 550 divjih svinj in 110 kosov druge živali. Prinašamo od tega lova dve sliki. Na prvi vidimo našega prestolonaslednika, nadvojvoda Franca Ferdinanda v gošči gozda s svojima spremljevalcema. Druga slika pa nam kaže na levi strani nemškega cesarja Viljema II. v govoru z našim prestolonaslednikom Francem Ferdinandom. Na desni strani pa vidimo, kako zakolje nemški cesar od psov ustavljenega in obstreljenega divjega mrjasca. Naš prestolonaslednik postrelil je na tem lovu 35 divjih svinj in mrjascev ter 11 jelenov.

Kaiser Wilhelm u. Erzherzog Franz Ferdinand in Springe

Bilder von der Hofjagd in Springe

poslancem pa izraža shod ogorčeno nezaupnico!

Predsednik g. Girstmayer dal je to rezolucijo na glasovanje. Bila je tako rekoč ednoglasično sprejeta in to z velikim navdušenjem. Le v ozadju (blizu vrat!) je bilo 7 prvaških šribarčkov, ki so izzivali in proti glasovali. Vodila sta jih neki Žebot iz Celnice na Muri in urednik „Straže“ Kemperle. Kmetje so bili hudo razburjeni nad temi izzivači in so jih hoteli takoj na sveži zrak spraviti. Le posredovanju urednika Linharta in drugih rediteljev se je posrečilo preprečiti, da ne bi ti fantički poštene „batine“ dobili. Kmetje se naravno ne pustijo od pisarčkov in plačanih farskih agitatorjev izzivati. Korošec je te fantičke pač komandiral na shod, da bi shod razbili. Kajti sam se ne upa na kmetški shod. Ali ta želja se ni črnuhom uresničila.

K besedi se je oglasil potem neki pisar Žebot, ki se je imenoval „posestnika“. Kakšni posestnik je, to vedo njegovi sosedji prav dobro. Fant je prosil, da se mu zagurijo „osebno varnost“, kakor da bi bili napredni kmetje takšni, kakor klerikalci, ki pobijajo politične nasprotnike. Seveda se mu je to „osebno varnost“ zagurila in Žebot je prišel na oder ter — molčal. Kmetje niso hoteli fantička poslušati in med gromovitimi „fej“-klici jo je moral popihati. Urednik Linhart ga je spremil, da se mu ni nič zgodilo. Potem je nastopil urednik „Straže“ Kemperle in govoril v — nemškem jeziku. Družega ni mogel povedati, nego da je premalo slovenskih uradnikov. Potem so kmetje pričeli „fej“ klicati in žvižgati, tako da jo je moral tudi ta gospodek bled ko zid odkuriti. In tudi njega se je spremilo, da se mu ne bi kaj pripetilo . . .

Tako je bil naš shod s kratkim končnim govorom urednika Linharta končan. Najboljši in najveljavnejši kmetje mariborskega in sosednjih okrajev so izpregovorili svoje mnenje. In povedalo se je, da ljudstvo obsoja zločinsko prvaško politiko, da ne mara za brezvestno obstrukcijo in da bode kmalu čas prišel, ko se bode prvaške hujskače z železno metljo iz štajerske naše domovine poglalo. Pričeli smo in nadaljevali bomo. Z veseljem ponosom pa rečemo že danes: mariborski okraj je naš! Napredne misli ne bode konec in slovenski ter nemški kmetje bodejo skupno delovali za boljše gospodarsko bodočnost!

kaj izgubi? Ne mislimo namreč na upnike, ki zdaj Spindlerjeve fantazije proklinjajo. V moralnem oziru mislimo, da nikdo ničesar ne izgubi. Kdo je čital „Narodni dnevnik“? Njegovi dopisniki! Kdo je dopisoval v „Narodni dnevnik“? Njegovi čitatelji! Učitelji, ki hočejo pomanjkanje svojih pedagoških vednosti s politično frazo prikriti, advokati, ki jim je dal nekdo nesrečno misel v glavo, da postanejo ljudski tribuni, medtem ko dosežejo k večjemu don Kišotovo stopinjo, pisarji teh advokatov, ki se s politiko pečajo, ker jim njih šefi premalo plačujejo, da bi si dovolili kak dražji šport, študenti, ki so večni študenti in (kot smetana na mleku) kakšni kapitalistu podobni „kmet“ à la Roblek. To je vse! A to ne more nikomur zadoščati. Tej družbici se ljudstvo ne da vpreči. Zato je moral „Narodni dnevnik“ skesano svojo prazno glavo nagniti in umreti . . .

Konec tega lista gotovo ni politično važni dogodek, kajti „Narodni dnevnik“ ne zapušča nobene „občine zvestih čitateljev in prijateljev“. Pomen ima to ponehanje brezvplivnega lista zaradi tega, ker označuje propadanje cele „narodne stranke“ sploh!

Par let je minulo, odkar je Alojzij Spindler iz ljutomersko-ormoških goric udaril s peto v zemljo; in zemlja se je odprla ter izbruhnila „narodno stranko“ z „Narodnim dnevnikom“ vred . . . Mi smo takoj vedeli, da narodne trompete niso iz zlata delane. In imeli smo prav . . .

„Narodna stranka“ ni imela nikdar programa in nikdar doslednosti. Šviga-švagarstvo pa se v politiki ne vzdržuje. Polovičarstvo nima bodočnosti. Politična stranka mora biti kakor iz železa vilita. En cilj in ena pot! Ne pa smet, ki jo pihlja veter čez cesto v jarek . . . V čem je bila „narodna stranka“ dosledna? V ničemer! Vsako točko svojega programa je izdala! Vse stanove je hotela zastopati in vsem stanovom je škodovala. Za politično penzijo dažno že zrele ljudi à la Ploj je enkrat napadala, drugič pa hvalila. Obstrukcijo je enkrat priporočala, drugič obsojala. Nemščino je enkrat hvalila, drugič sramotila. Psovke so ji bile edino sredstvo!

Na lastni svoji gnilobi umira ta „narodna stranka“. In noben petelin ne bode za njo zapel . . .

Novice.

Popravek. Objavili smo v zadnjih številkah inzerat „Franz-žganje „Diana“. Samo ob sebi

umevno je, da je ta izdelek tako zvano imenitno francosko žganje, katerega imenujejo Nemci splošno „Franzbranntwein.“ Tudi pri nas je ta izdelek pod tem zadnjim naslovom najbolj znan. S tem da svojo malo napako popravimo, zamoremo obenem z vsem prepričanjem francosko žganje „Diana“ najtopleje priporočati!

Kmetška pesen. Zadnjič enkrat slišal je eden naših prijateljev v neki gostilni v ormožkem okraju starega kmetiča sledečo pesmico peti, katero objavimo le v dokaz, kako naše ljudstvo o gotovih stvareh misli. Pesmica se glasi:

I.

Župnik je prav luštna stvar,
On si poje le vsikdar;
Žalost ga ne spremeni,
Če glih mrtvo vse leži.

II.

Kmet se mrtveca boji,
Župnik se ga veseli!
Če le pride pravit kdo,
Močno veseli ga to.

III.

Župnik je na svetu kaj.
Kmetu pride: zdaj mi daj!
Ofna žaklje no veli:
Meni kruha že fali . . .

IV.

Kmet mu z lajte grabit gre,
Vrže mu prašički dve:
To Vam iz ljubezni dam,
Ker jaz tudi malo mam.

V.

Pa je deno suhi tak,
Vbogi župnik siromak!
Vse kar nima, prosi pa,
Vse se njemu rado da.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Kmetje mariborskega okraja, zapomnite si! Na našem nedeljskem shodu se je zbralo gotovo 600 poštenih, delavnih in splošno spoštovanih kmetov. Klerikalni list „Straža“ imenuje te kmete „posilinemške magnate iz okolice“, ki nastopajo iz „nečednih egoističnih vzrokov“. Nadalje pravi, da so ti kmetje „zapeljani in odvisni delavci“ ter „frakarski purgarji“. Ta škandalozni list piše nadalje, da so ti kmetje tam „topo, polni sovraštva in neukročene strasti sedeli ob dobro obloženih mizah“. Duhovniški slovenski list vas kmete torej na nesramni način psuje in zasramuje. To je list tistega kaplana dr. Korošca, proti kateremu je šele zadnjič 70

Schicht Stearin-sveče LEDA

najfinjša vseh mark! Apartni, elegantni zavoji!

Ne tečejo! Ne kadijo!
Ne dišijo! Ne delajo saj!

Govorijo s svetlim, mirnim plamenom. 872

„Narodna stranka“ v agoniji.

Celjski „Narodni dnevnik“, ki so ga ustanovili s toliko kričanjem in bobnanjem, poneha z novim letom izhajati. To je „božično darilo“, ki ga klavrna dohtarstvo-prvaška stranka štajerskemu ljudstvu podaja. In ljudstvo se veseli te novice.

„Narodni dnevnik“ torej ne bode več izhajal. Zmanjkalo je denarja, v kolikor ga je sploh kedaj bilo. Zmanjkalo je pa tudi kredita. „Narodni dnevnik“ je pravzaprav vedno le na kredit živel in je imel vsled tega nekaj „hochstaplerskega“ na sebi. Zdaj pa je splaval tudi kredit po Savinji . . .

„Narodni dnevnik“ nam ni bil nikdar nevaren, zato tudi njegova smrt ni preveč važna. Pisau je bil v našem ljudstvu tujem mišljenju in tuji besedi. Razumeli so ta list k večjemu tisti našemljenci slovenski „inteligenti“, ki so svojo kmetško pokoljenje z mestnim lakom parvali. In še tem ljudem, ki so vendar za vsak narod le paraziti, bil je „Narodni dnevnik“ predolgočasen. Ljudstvo samo pa je bralo pri temu listu k večjemu naslov in še ta naslov ni bil vabljev za psiho našega ljudstva. Pesniki ne znajo časnikov pisati, tudi slabi pesniki ne. Časnikarji ostane pri svojem konitu

Iz našega državnega zbora.

Poročali smo že, da je vlada barona Bienretha odstopila, da je sesar ta odstop sprejel, ali obenem želel da uraduje Bienreth s svojimi ministri naprej. Baron Bienreth skušal bode zdaj, sestaviti novo listo ministrov. Dosedanji ministri dr. Weisskirchner (trgovinski minister), pl. Georgi (deželnoobrambeni minister) in grof Stürkh (minister za poduk) bodejo bržkone ostali. Bienreth vodi vlado od 15. nov. 1908 sem. Dogodek češkega poslanca dr. Stransky povzročil je mnogo pozornosti. Ta češki junak je namreč nemškega fabrikanta Rosenau hudo žalil. Vsled tega ga je Rosenau pozval na dvoboj. Ali pogumni dr. Stransky je stisnil rep med noge in bil tih. O stvari se bode še v javnosti govorilo. Naše slike kažejo omenjene osebe.

Abg. Dr. Stransky (Tsched)

Dr. R. Freih. von Bienreth

Zahtevajte
povsod
„Štajerca“.

duhovnikov v Gradcu protestiralo! Kmetje! Ali si bode te krvave žalitve dopasti pustili? Ne!!! Zato pa ne sme biti „Straža“ v nobeni poštenu kmetjski hiši! Proč s tem obrekovalnim listom!

Kemperle, Kemperle, kaj si stori! V štajerskem deželnem zboru nočejo slovenski poslanci nemško govoriti. Ti Kemperle pa si na shodu v Mariboru — nemško govoril. Sicer tvoja nemščina ni posebno vzorna in bi se od inteligentnega človeka že lahko več znanja pričakovalo. Tudi si govoril komaj dve minuti, ko so te kmetje že spustili sfrčati raz odra. Ali dejstvo je, da si govoril vsaj par besed na javnem shodu v tako sovražnem nemškem jeziku. To je smrtni greh in niti kaplan dr. Korošec ti ne bode dal odveze. Tisti Žebot sicer tudi ni modrijan, Bog vè, da ne; ali on se kot slovenski zagriženec ni udal in ni hotel nemško govoriti. Žebot je s tem v doslednosti Kemperla prekosil.

Kdo je Žebot? Na shodu je rekel, da je „posestnik“ iz Celnice na Muri. V resnici pa je nekaki šribar in plačani farški agitator, ki se za kmetijo toliko meni, kakor za lanski sneg. Seveda, „politika“ se mu zdi prijetnejša, nego težko kmetjsko delo. Slučajno je bilo na shodu mnogo njegovih sosedov, pravih kmetov, ki so mu prav pošteno ušesa navili. In mi nismo krivi, da so tega od farjev zepeljanega fantička kmetje celo — opljuvali. Morda pride zdaj Žebot do pameti, v kolikor je to klerikalcem sploh mogoče. Na naše shode pa Žebot bržkone ne bode več prišel.

To bodi pribito! Prvaški listi zdaj javkajo kot tepeni piščki, češ da njih plačanim agitatorjem nismo pustili na mariborskem shodu govoriti. V prvi vrsti naglašamo, da se ni k besedi noben pravi klerikalni kmet oglasil. Žebot je šribar in Kemperle je „žurnalist“ po milosti kaplanov. In vkljub temu smo celo tema dvema junakoma besedo dali. Žebot pa ni hotel v nemščini govoriti, kèr nemškega menda ne zna. Zato je sfrčal iz odra. In Kemperle je govoril; ali mi nismo krivi, da resni kmetje njegovih otročjih čenč niso hoteli poslušati... Klerikalci hočejo za-se vedno svobodo, drugim je pa ne dajo. To je tudi naš urednik Linhart v svojem zaključnem govoru omenil. Povedal je, da je bil šele zadnjič v Celju nesramni klerikalni shod proti učiteljstvu, na katerem se slovenskemu (!) nadučitelju Brinarju ni dalo besede. Takšna je klerikalna svoboda! Klerikalci naj bodejo torej le lepo tihi. Kmetje jih poznajo že prav dobro!

Iz mariborske okolice objavlja zadnji „Slov. Gospodar“ (po domače „Slov. Slepär“) neki dopis, ki ga je spisal bržkone neki za ušesmi še mokri smrkolin. V dopisu se napada v prvi vrsti g. trgovca Fr. Sorko, češ da ta „Šta-

jerca“ in „Kmetjski koledar“ prodaja. Trgovec g. Sorko je splošno znani in splošno priljubljeni poštnjak, ki ni in ne bode štempeljnov kradel in se nasprotnikom prodajal, kakor „uredniki“ črnega „Gospodarja.“ G. Sorko si pošteno služi svoj kruh in ni nobenemu farškemu hujskaču ničesar dolžan. G. Sorko prodaja tisto, kar hoče in ne bode maziljenih hujskačev vprašal, kako naj nastopa kot trgovec. Sicer smo pa prepričani, da se g. Sorko za take smrkolinske prvaške napade toliko zmeni, kakor za lanski sneg. „Gospodar“ pa pisari tudi, da so v našem priljubljenem koledarju „lumparije“ objavljene. Mi vprašamo: kakšne lumparije? Mi imamo v našem koledarju celo vrsto važnih gospodarjskih člankov, — ali je to „lumparija“? Mi imamo pa v koledarju tudi članek, ki ga je spisal katoliški duhovnik župnik F. S. Šegula; — ali je to „lumparija“? Dotični „Gospodarjev“ dopisun je pač sam lump! Pravi, da so v našem listu samo „napadi na duhovnike.“ Pove nam naj le enega poštenega in pravega duhovnika, ki smo ga mi „napadli.“ Mi obsojamo le „duhovnike“, ki zlorabljajo vero v politične namene, ki so zločinci proti morali, ki so krivoprisežniki itd. „Gospodar“ pa brani celo zaradi krive prisige v večmesečno ječo obsojene farje! Končno ponuja dopisun farške liste, kakor jud svoje sleparsko blago. Sreče ne bode imel v mariborskem okraju, kajti kmetje že vejo, da so klerikalni listi najhujši sleparji!

V „Straži“ se repenči zdaj Kemperle kakor kak „gimperl“ na gnoju. „Nikdar in nikoli“ vpije v uvodnem članku. Na shodu je imel mnogo manj korajže, nego v svojem uredništvu. Tam mu je padlo srce hitro v hlače, v katere je menda tudi še nekaj drugega padlo. Milo je prosil, da se mu v Božjem imenu ničesar ne zgodi in da naj ga obvarujemo pred — štajerskimi kmeti. Zdjaj pa nas v zahvalo blati po svojem listu, na katerega je sicer samo par tucatov politikujočih popov naročenega. Mi se sicer smejimo jezici tega fantička. Ali kèr vemo, da naši vrlji somišljeniki za noben denar „Straže“ v roke ne primejo, hočemo par njegovih otročje-zavitih lažij omeniti. Najprej pravi Kemperle, da „je konečni efekt (našega shoda) velik in neizbrisen fiasko.“ Vsi pošteni ljudje, ki so bili na shodu, pa morajo priznati, da je bilo to eno najuspešnejših in najlepših zborovanj naše stranke, katerega pomen tudi veliki listi javno priznavajo. „Straža“ pravi, da je bil shod slabo obiskan, čeprav je bila prostorna dvorana natlačena polna; kajti bilo je najmanj 600—700 oseb navzočih. O zborovalcih piše „Straža“: „Nekaj splošno znanih posilinemskih magnetov iz okolice, nekoliko zapeljanih in odvisnih delavcev, drugi pa frakarski purgarji iz mesta.“ Res je, da meščanov v splošnem ni bilo na shodu, da so pripa-

dali zborovalci večidel kmetjskemu stanu in so prišli iz celega okraja, da je bilo to torej pravo kmetjsko zborovanje. Naši somišljeniki in vsi, ki so bili na shodu navzoči, naj sodijo, kdo ima prav, mi ali „Straža.“ Sicer pa naj poskusijo klerikalci tak shod napraviti! Nadalje trdi „Straža“, da zborovalci niso bili „navdušeni“. Hm, hm, bili so tako „navdušeni“, da bi Kemperle skozi okno na sveži zrak zletel, ako bi ga naš urednik Linhart in predsednik gosp. Girstmayer ne branila. Kdor je slišal odobravanje vseh naših govorov, ki je donelo kakor grom skozi dvorano, ta se bode temu „poročanju“ „Straže“ le smejal. Kar piše en Kemperle o g. Linhartu in njegovem govoru, ni vredno odgovora. Gotovo pa je, da se g. Linhartu v govoru vse farške stranke skupaj ni treba bati. Končno sika črni gad, da je „moralni uspeh shoda na klerikalni strani“... Oj ti revče! Kemperle, vzemi si frišne spodnje hlače in pojdi spat za farovski peč...

Občinski zastop v Brezno (Fresen) poslal je na nedeljski shod v Mariboru sledeče pismo: „— Slavnemu vodstvu „Štajerčeve“ stranke! Podpisana občina obsoja brezvestno obstrukcijo slovenskih deželnih poslancev najostreje in izraža svoje ogorčenje, da ravno tisti, katerim je zaupano blagostanje volilnega okraja, kot direktni škodljivci ljudstva nastopajo. Podpisana občina, ki je žalibog tudi s takim „zastopnikom“ osrečena, bode vse napravila, da se zopetno izvolitve takih elementov v bodoče prepreči. Podpisana občina izraža „Štajerčevi“ stranki polno priznanje za sklicanje današnjega shoda. — Občinski urad Brezno (Fresen), dne 18. decembra 1910. Podpisi župana in občinskih svetovalcev.“ — Takih pisem dobilo je vodstvo naše stranke še mnogo.

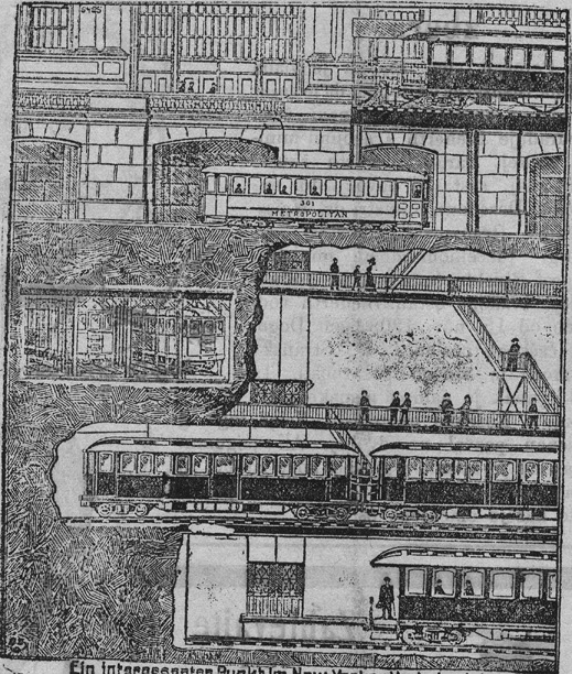
Ptujski gimnazijci, ki jih prvaški hujskači vabijo v svoje špelunke, brez da bi pomislili, kako globoko jim s tem škodujejo, prišli so v disciplinarno preiskavo, kèr so priredili v Zupančičovi krčmi shod. Prvaški listi zdaj kar divjajo in grozijo šolski oblasti. Seveda se teh neumnih groženj nikdo ne boji. Prav neumno je tudi, da psujejo ti breznačajni prvaški listi zdaj nemške gimnazijce za „denunciante“. Na to divjanje hujskačev, ki naj bi se sami za nos prijeli, kèr skušajo za svoje hujskarije gimnazijce naloviti in jim s tem bodočnost oropali, pravimo le eno: kdor neizkušene dečke proti volji in želji starišev v prepovedane priredbe hujska, čeprav dobro vè, da s tem dečke lahko ob nadaljevanje študij pripravi, ta je podli, brezvestni lump... Prvaki naj hujskajo v vragovemu imenu neodvisne fantaline, ki so še tako neumni, da jim na limanice sedejo. Ali šolarje naj pustijo pri miru, kajti šolarji bodejo šele nekaj postali in šolarjem je tako počenjanje prepovedano. — V naše uredništvo je prišel g. železniški uradnik Mlakar in je izjavil, da ni res, da bi bila njegova dva sina pri zborovanju, katero je priredil dr. Fermevc v Zupančičevi oštariji, navzoča. Res je, da je bil eden njegovih sinov takrat v Mariboru, medtem ko se je drugi pač zborovanja udeležil. Baje pa sploh ni vedel in še danes ne vè ter noče vedeti, zakaj se je šlo. G. Mlakar je izjavil, da on sam o tej prireditvi tudi ničesar ni vedel, da bi nikdar svojim sinovom udeležbo pri takih narodnjaških priredbah ne dovolil in da njegov sin-gimnazijec tudi gotovo odslej ne bode sodeloval pri takih vsega obsojenja vrednih neumnostih. Popravimo torej lojalno naše tozadevno poročilo in izjavljamo, da nimamo povoda, smatrati družino Mlakar za prvaško zagriženo. — Od druge strani se nam poroča, da je bil glavni vodja in pravi prireditelj tega sestanka mlečozobi sinček Brenčiča, kateremu bi pač bolje pristojalo, da se pobriga za svoje knjige. Na vsak način hočemo počakati na izid tozadevne disciplinarne preiskave. Potem bomo izrekli konečni našo sodbo. Že danes pa trdimo, da so odrašeni prvaški voditelji à la dr. Fermevc prokleta brezvestni in lahkomišeln, ako zapeljujejo neizkušene fantke v politično hujskarijo.

Prvaška gonja je vedno in povsod ednaka: namesto dela lenoba! Slovenski člani okrajnega zastopa v Slov. Bistrici so izstopili, da pokažejo svojo zagriženost. Volilci teh zagrižencev naj se jim zahvalijo, kèr ne bodejo imeli zdaj zastopstva!

Nadaljevanje na strani 9.

Zanimiva dela.

Dandanes morajo imeti inženirji pač glavo na pravem mestu. Današnja slika nam to dokazuje. V novem Yorku namreč teče v nekaterih ulicah pet različnih železniških linij druga čez drugo. Kakor znano, ima najpomembnejšo to amerikansko mesto popolno, večidel podzemeljsko zvezo brzovlakov. Zdjaj pa izvršujejo v tem mestu še zanimivejša dela. Zgraditi je treba namreč razne točke podzemeljske železnice, na katerih se tri proge železnic križajo. Pri temu je bilo treba kopati 22 metrov pod mestni tlak. Temeljno vodo (Grundwasser) pa se dobi že pri 10 m globočine. Vsled tega je zemlja zelo premakljiva. Zato so morali Amerikanci prostor za križanje železnic izzidati. Tako se od strani nevarnost. Naša slika kaže posamezne vrste tega dela!

Ein interessanter Punkt im New-Yorker Verkehrsleben.

222 „Štajerčevi“ kmetjski koledar 1911 je izšel na 144 straneh 7 12 slikami Cena samo 60 vin s pošto 70 vin

Kaznovani prvaški hujskači. Poročili smo svoj čas o škandalu, ki sta ga vprizorila na kolodvoru v Pragerhofu sinova nadučitelja Reicha iz Št. Janža dr. p. Ta dva zagrižena prvaka, — prvi je gimnazijski profesor v Mostarju, drugi pa agent „banke Slavije“ v Ljubljani — sta se obnašala kakor divjaka. Celo ženskam sta obljubovala klofute. Agent Janezek Reich je tudi službo upravljajočega uradnika udaril in poško- doval. Zato je bil pri sodnji na 14 dni z a p o r a, plačilo 50 K za bolečine in sodnijskih stroškov obsojen. 14 dni bode ta prvaški hujskač torej v luknji premišljal. In ta pretepač je rezervni oficir. Upamo, da bodejo oficirji tega gotovo od srbskega duha navdahnjenega fanta- lina primerno počastili. Sokriv je pa tudi njegov bratec, ki je c. k. gimnazijski profesor v Mo- starju. Ne vemo, ali potrebujejo v Bozni-Herce- govini prvaške zagrižence, ki ljubijo srbsko-slo- vanske ideale. Sramota je seveda tudi za nad- učitelja Reicha, da je svoja sinova v takem duhu vzgojil. Ako bi dobila sinova zaslužno kazen, naj bi se oče za nos prijel . . .

Kaplan Krajnc, ki je dobil brco, da je iz Hoč v Žetale odletel, ta politično zagriženi hujs- kač je pisal županu g. Grascichu ob priliki neke družinske nesreče nesramno pismo. Zato se ga je tožilo in žegnani postenjak je bil na 30 K globe obsojen. O celi stvari nam pošlje naš dopisnik še poročilo. Za danes temu Kranjcu le čestitamo! Kdor drugim jamo koplje, — saj veste, kaj se mu zgodi, vi pretepeni kaplanček!

Okrajni zastop ptujski imel je 19. t. m. plenarno zborovanje. V naslednem podamo kratko poročilo: Predsedoval je načelnik in župan Jos. Ornič; vlado je zastopal uradni vodja dr. Netolitzka, navzoči pa so bili sledeči člani okrajnega zastopa: dr. pl. Fichtenau, M. baron K. Beck, F. pl. Hellin, Jakob Mat- zun, Joh. Kasper, Jos. Fürst, Fr. Ma- horič, Joh. Čuš, And. Windisch, Bl. Windisch, A. Brenčič, Fr. Schoste- ritsch, J. Rossmann, Leop. Slawitsch, Jos. Wrabl, Jakob Schampa, Maks Stra- schill in A. Pototschnig. — Predsednik spominja se najprej umrlih dveh dolgoletnih članov okrajnega zastopa gg. Jos. Zelenik in Joh. Wissenjak v gorkih besedah. V znamenje sožalja se dvignejo zborovalci raz svojih sedežev. Potem se je prešlo do dnevnega reda: — 1. Tajnik Pengou je prečital zapisnik zadnje plenarne seje, ki se je vzel na znanje. — 2. Predsednik je omenil potem dela na okrajnih cestah I. in II. razreda l. 1910 i. s.: nova zgradba okrajne ceste od Dornave v Salmans- dorf-Brezovec; se vzame na znanje. Istotako vloženo je 218 cementnih cevi raznega kalibra na okrajnih cestah I. in II. razreda in nova zgradba 14 betonskih objektov. Nadalje se je vzel na znanje nakup 28 pingavskih plemenskih telic ter 17 yorkschirskih plemenskih mrjasev. Te živali se je kmetovalcem po znižani ceni za pleme oddalo. — Dolgost okrajnih cest se je vsled zgradbe novih cest od 1. januarja 1909 do 31. prosinca 1910 za 8 km 402 m zvišala, tako da znaša zdaj skupna dolgost okrajnih cest 233 km 208 m. — Z veliko zadovoljnostjo se je sprejelo na znanje predsednikovo opombo o sprejeti državni podpori v znesku 30.000 K za cestne zgradbe v po toči prizadetih kraje fare Polensak. Istotako se je sprejelo z veseljem na

znanje odločitve upravnega sodišča glede kon- stituiranja okrajnega zastopa. Prvaški zastopniki so delali sicer malo kisle obraze, pa ne pomaga jim nič. — 3. Vprašanje regulacije potoka Gra- jene se je odložilo za prihodnjo sejo. — 4. Na predlog direktorja Kasperja, ki je v imenu re- vizijskega odbora govoril, dalo se je okrajnemu odboru glede proračuna za l. 1909, ki je v po- polnem redu, absolutorij. — 5. Vzelo se je na znanje tudi sledeče sklepe okrajnega odbora: a) sprejem posojila K 2500 za občino Klapovce za plačilo stroškov šolske zgradbe; b) sprejem posojila 1500 K za občino sv. Trojica v Halozah zaradi zaostankov v tekočem denarnem gospodarstvu; c) razdelitev in prepis paše opravičen- cem kat. občine Jabovec; d) razprodaja očin- skega travnika občine Breg in poraba skupnine za plačilo stroškov občinske hiše; e) sprejem posojila za 500 K po občini Cirkovec za popla- čilo izostalih šolsko-konkurenčnih doneskov z obrestmi ter obroki kapitala posojila za zgradbo šole. — 6. Dovolilo se je potem raznim obči- nam zvišanje občinskih doklad od 40—60%, i. s.: Sv. Andrej v Leskovcu 60%, sv. Barbara 60%, Dolena 59%, Dravce 60%, sv. Trojica 60%, Sv. Lizabeta 60%, Formin 45%, Gorenca gora 60%, Gradš 60%, Veliki Okič 60%, Velika Varnica 60%, Hruška-gora 59%, Hruškovec 60%, Jurovec 50%, Klapovce 50%, Lichtenegg 50%, Sv. Lovrenc slov. gor. 60%, Monsberg 60%, Novacerkev 50%, Zg. Pristova 60%, Polance 60%, Breg 55%, Jakušak 60%, Zavrč 50%, Sedlašek 60%, Skorišnjak 60%, Slatina 60%, Stadtberg 60%, Stojnce 60%, Stoperce 60%, Šikola 55%, Ternovec 50%, Turškirh 60%, Vareja 60%, Slov. vas 60%, Sv. Bolfenk 60%, Cirkovce 55%. Dovolitev dokladnih procentov za Ptujsko goro se pripusti okrajnemu odboru, kër predloženi proračun te občine še ni v redu. Prošnje za zvišanje doklad čez 60% se izroči deželnemu odboru. (Nadaljevanje poročila priho- dnjč.)

Kmetijske shode z jako važnim dnevnim redom prireja znani napredni posestnik in naš gospodarski sotrudnik g. Škerlec iz Vičanec pri Veliki Nedelji. Tako je priredil vsled naprosbe podružnice kmetijske družbe preteklo nedeljo, dne 18. t. m. zborovanje v Mali Nedelji pri Ljutomerju. Govoril je o pridelovanju krme, napravi novih travnikov, oz. kje vse in kako se dajo novi travniki napraviti, nadalje o setvi na najnovejši način. Drugi shod se je vršil istega dne popoldne pri posestniku Košarju v Vodi- slavcih. G. Škerlec je govoril o svinjereji in br- zoparilniku. Na obeh shodih je žel govniki mnogo priznanja in zahvale. Kmetijsko ljudstvo zna pač vedno bolj pomen gospodarskega pod- uka ceniti.

Ofertni razpis. Za zgradbo zdravilnega po- slopja (Kurhaus) v Rogiški Slatini razpisuje deželni odbor še dela z umetnim kamenjem (K 7669/86) in dobavo pohištva (58.332 K). Oferte se sprejema do 5. januarja 1911. Vse natančnejše pogoje razvideti je iz tozadavnega inzerata današnje številke „Štajerca“.

Pogorela je hiša posestnika Završnik v Mislinju. Sodnija baje preiskuje, ako ni posestnik dobro zavarovano hišo sam zažgal.

Sleparil je v Novicerkvi Franc Pustek s tem, da je delavsko knjižico ponaredil. Sodnija ga zasleduje.

Smrt v vodnjaku. V tarovu v sv. Lenartu pri Veliki Nedelji je čistil delavec Franc Kokot 40 m globoki vodnjak. Revez je vzel preslabo vrv in mu je težka posoda na glavo padla ter ga ubila. Nesrečnež zapušač vdovo in 3 otroke. — Ljudje govorijo, da se je v tem vodnjaku tudi otroške kosti našlo. Mi o tej govorici nismo ničesar izvedeli. Ali vè kdo kaj?

7 letni ubijalec. V Senvnici sta se strela 5 letni Martin Kladnik in neki 7 letni dečko. Zaduji je Martina v trebuh sunil. Drugi dan je Martin umrl in se sumi, da vsled tega sunka.

Ustrelil se je v Mariboru infanterist Franc Harrer 26. pešpolka. Vzrok samomora ni znan.

Zopet eden. V sv. Martinu pri Slov. Gradcu se širi splošno govorico, da ima mežnar Anton Kolar s svojo lastno hčerko prepovedano raz- merje. Hčerka je zdaj v drugem stanu. Mežnar in ona sta že zaprta. Oj ti pobožnost!

Prvaškega učitelja Miha Ratej iz Topolšica so v Mariboru zaradi tatvine zaprli. Daleč je prišel . . .

Požar in — ?? V Ptujju je pričelo goret v Horvathovi hiši pri izdelovalcu instrumentov Simonitschu. Požarniki in vojaki so ogenj po- gasili. O celi zadevi se mnogo govori in zlasti zato, ker so bile nekatere prizadete osebe sod- niji izročene. Kadar se ta temna stvar pojasni, izpregovorili bomo obširneje o nje. Doslej je vse le — govorica.

Umril je v zgornji Radgoni župan in po- sestnik g. Jos. K. ü r b u s. Bil je vedno vrli za- govornik ljudskih pravic. Njegovo nesebično mišljenje je bilo vedno napredno. Bodi pokoj- niku zemljica lahka!

Iz Koroškega.

Pozor, prijatelji na Koroškem! Naš „Šta- jerc“ gledal je doslej vedno, da prinaša tudi iz Koroške kolikor mogoče novic in člankov. Za- časa velikanskega poloma farških posejilnic bil je n. pr. „Štajerc“ edini slovensko pisani list, ki je ljudstvu resnico brezobzirno in očitno po- vedal. In tako je vedno: Kadar se gre za res- nico in pravice ljudstva, takrat je list „Štajerc“ vedno na svojem mestu. . . Tudi v prihodnjem letu hočemo se zanimati za koroške razmere in hočemo braniti pravice naprednih Korošcev. Radi in veseli priznamo, da se je zlasti to leto za „Štajerca“ na Koroškem prav mnogo naredilo. Pridobili smo na stotine novih naročnikov. Ali z vsem tem še ni vse storjeno. Treba je po našem mnenju še več dela za „Štajerca“! Naš list mora biti v vsaki kmetski, obrtniški in delavski hiši, v vsaki napredni gostilni in kavarni itd. . . Prijatelji na Koroškem! Delajte za naš list, ki je največji slovensko pisani list v teh krajih in je obenem najboljši in najce- nejši! Čimveč naročnikov bomo imeli na Ko- roškem, tembolj se bode „Štajerc“ za tamošnje — razmere zanimal. Razširjajte torej „Štajerca“!

Pravica velja na Koroškem! Pred porotniki v Celovcu vršila se je sodnijska razprava, ki je velezanimiva. Tožena sta bila kaplan Peter S e r a j n i k, znani prvaški hujskač in moralčno propali človek, ki bi moral že davno iz javnosti izginiti in ki ga le Brejčeva stranka še drži, — in slamnati redakter „Šmira“, neki Otmar Mi- halek, ki je pisar za prvaško-farške hujskače. Serajnik, katerega svinjarje je dr. Brejc svoj čas s tem zagovarjal, da je „bolan“, ta Serajnik, kateremu je občina dala spričevalo, da je „zu jeder Gemeinheit fähig“, ki je bil že zaradi predolgega jezika na en mesec strogega zapora in pozneje tudi še obsojen, — ta čedni gospod „duhovnik“ je namreč spisal v „Šmir“ članek proti g. nadučitelju Lexu. Mi danes ne mo- remo o temu procesu natanko poročati; ali go- vorili bomo še o tej stvari. Poročamo le, da je bil slamnati „redakter“ Otmar Mihalek na 30 K globe obsojen, katere mu bodejo pač farji plačali. Tisti umazani Serajnik pa, ki se upa še danes pred oltar stopiti, čeprav bi ga pošteni koroški kmet niti v svoj hlev ne pustil, bil je obsojen na 6 tednov strogega zapora. Marš v luknjo, Serajnik!

Ljubezen do otrok je pridigoval naš Odre- šenik. Kako slovenski duhovniki to ljubezen vpoštevajo, nam dokazuje sledeči dopis, ki smo ga sprejeli iz občine Ludmannsdorf: — „Ali mora otrok na dvojezični šoli že v prvi polovici prvega leta slovenske molitve znati?

Veliki škandal.

Aretirali in zaprli so v Berlinu 24 letnega sorodnika londonskega po- slanika, grofa Gersbort Wolff-Metter- nicha. Ta propali potomec visokega plemstva tožen je zaradi sleparske igre in goljufige. Šele pred par tedni se je z igralko Claire Valentin oženil. Sod- nija bode njegove sleparije že na dan spravila. Ta slučaj je dokaz, da sleparji niso samo med reveži, marveč da se jih dobi tudi v najvišjih krogih plemstva. Naša slika kaže sleparja in njegovo ženo igralko Claire. Pravijo, da se hoče zdaj lepa Claire od zapr- tega moža ločiti pustiti. Razumemo zakaj! Babe so tudi tega grofa v ne- srečo spravile, kakor se to že godi od Adamovih časov sem.

Gräfin Wolf-Metternich (geb. Claire Valentin) Graf Gisbert Wolf-Metternich.

Ali imate bolečine?

Revmatične, gihtične, glavobol, zobobol? Ali ste vsled prehlajenja, prepiha kaj pridobili? Poskusite vendar bolečine odstranjajoče, ozdravljajoče, okrep- čevalno sredstvo Fellerjev fluid z. n. „Elsafuid“. To je res dobro! To ni samo reklama! Poskusni tucet 5 K franco. Izdelovatelj samo apoteker Feller v Stubici, Elisabethplatz Nr. 241 (Hrvatsko).

Pri nas je gospod župnik nekega otroka do krvi pretepel, ker ni znal slovensko moliti. Gospod župnik podučuje le slovensko. Ker pa nemški stariši le nemško molijo, tudi otroci ne morejo drugače! Kako pride fajmošter do tega, da pretepa otroke do krvi, ki ne znajo slovensko? Dotičnega tepenega otroka je moral drugi otrok umiti. Fajmošter pa je rekel, da zasluži tepeni otrok železno palico, ako bi do prihodnjic ne znal slovensko moliti. Duhovniška ljubezen do bližnega bi se morala pač na drugi način pokazati. Kajti otroci so vendar „dar Božji“.

O p o m b a u r e d n i š t v a: Prosimo dopisnika, da nam natanko priče in celi položaj naznani. Preskrbeli bomo, da ne bude ta „duhovnik“ nikdar več s palico molitve podučeval! To se mora enkrat nehati, da se celo otroke zaradi prvaškega političnega sovraštva zasleduje!

Libuče. Piše se nam: Prijatelju v Št. Danijelu, ki se me je po mojem odhodu iz Št. Danijela tako milo spominjal v „Miru“ in s tem pokazal svojo iskreno ljubezen do mene, se za njegovo res časti vredno pozornost pristrčno zahvaljujem. Dragi, ali res misliš, da sem Te pozabil, ker nikdar nisi bral v časopisu sam o sebi? O ne! Z veseljem in zelo rad se Te spominjam, kajti Ti si mi ja bil edini odkritosrčen prijatelj v Št. Danijelu. Vem, da se dolgočasiš; zato Ti dam na Tvoj dopis v „Miru“ kratek odgovor. Kaj pa kaj ostali ptički? Menda zelo žalujejo! Tudi meni je zelo žal za njimi. Kaj torej storiti? Pravi ptički si vedo zmiraj pomagati! Že vem! Ker z ostalimi občutiti tudi Ti sožalje (varuj se, da Ti od žalosti srce ne počí!) in si sam največji ptiček v Št. Danijelu, blagovoli jih tolažiti tako dolgo, da jaz končam svoj evangelij v Libučah in jih potem osebno obiščem.

Bajdiše pri Borovljah. (P o t v S e l e). Piše se nam: Cesta od Borovljan na Bajdiše, Sele, Šejdo, in od tam na Dolinjokapljjo je zopet razdrta. Za omenjene vasi in mnogovrstna tam ležeča posestva je to velika škoda. Zima je najboljši čas za vožnjo lesa iz teh krajev. To delo je ustavljeno, ako se ne da pot poprej popraviti. Beljaški odsek za regulacijo potokov dela že od spomladi, da odstrani plaz, ki se je podrla že leta 1904 pri Bajdišah čez pot. Tudi dalje proti Seljam, pri Taborju se je pogreznil pot. Da se popravlja zdaj pot pri Bajdišah nam je pripomogel poslanec Franz Kirschner, Razaj na Žihpoljih. Slovensko klerikalni zastopnik našega sodniškega okraja v državnem zboru, gosp. Grafenauer, ima pa tako močno z drugim poslom, posebno z razdelitvo našega cesarstva, opraviti, da ne pozna potreb svojih volilcev. Njemu bi bilo po volji, da se Sele čisto z dilami in visokim plotom zaplankajo, da ne bi bilo mogoče kaj pameti v ta kraj pripeljati. Zvesti mu Seljani naj si drugokrat dobro pomislijo, predno da oddajo zopet svoj glas takemu poslancu, ki morda za svoj „haržet“ nikdar pa za ljudstvo skrbi.

Iz Črne. Piše se nam: Dragi „Štajerc“, zopet bi bilo dobro, da bi si tvojo ostro krtačo pripravil, da bi naše črne škrice malo okrtalil. Najprvo klerikalnega delavskega predsednika Maksa Osojnika, ker se ta črnih bahari po časopisu „Miru“ (po domače povedano „Šmiru“) da so dotični „obrekovalci“ preklicali pred rudarskim predstojnikom kruto žalitev. Ali to ni vse res, ker so ti le samo iz dobrega srca odpuščali napredni možje. Dobrota je sirota. Drugokrat drži jezik za zobmi, če ne ti ga bomo skrajšali. Veš, hvala se po blatu valja; razumiš? Ali si zapomnil besede predstojnika: Če hočeš biti predsednik tukajšnega črnega društva, moraš drugo glavo in pamet izposoditi, da ne bo samo iz ajdošne dati, pri nagovoru ne bo treba knofov ruvat sem in tja; veš, knof nima pameti ne besede, da bi ti iz zadrege pomagal, kakor si pri zadnji „igri“ čenčaril, ko bi bilo treba čakati en četr ure na kako besedico, preden si jo izustil. Torej naprednjaki, pozor na tega predrzneža! Neki takšni petolizec po domače fice-mežnar vpraša nekega naprednega fanta: ali si videl črnega zajca? in ta mu jo možato zasoli: ko domu prideš, se v zrcalo poglej, ga bodeš videl, pa se za usesa primeš, ga boš pa imel! Dobro. Vsi črni družiniki rečite z eno besedo: Gott Vater im Himmel, da sei'ma die Lummel... Za danes dovolj! Pavliha.

Iz Možice (Miss) dobili smo celo vrsto dopisov. Zaradi pomanjkanja prostora jih danes ne moremo objaviti. Tudi se hočemo o celi stvari šele podučiti, kajti mi nismo taki, kakor

„Š-Mir“, ki vsako lumparijo in laž takoj objavi, pa čeprav nima zanjo pravi nobenih dokazov. Kadar dobimo tozadevna pojasnila, objavili bomo dopise, v kolikor s strinjajo z resnico. Sicer pa že danes povemo, da je treba tudi „Štajerca“ razširiti. Kajti kaj pomaga vse pisarjenje, ako ljudje nimajo priložnosti, da bi to tudi čitali?! Naši resnični prijatelji v Možici bodo že gledali, da pridobijo mnogo novih naročnikov. Potem bode imel naš list v dotičnem kraju tudi moč in veljavo. V vsaki napredni hiši mora biti torej „Štajerc“!

Žitaravas. (O d l i k o v a n j e). Piše se nam: Poročati moramo čitateljem tega lista veselo novico, da je cesar podelil gospodu Frideriku Seifriz, posestniku in industrijalcu na Miklauzhofu, nazivke „cesarski svetovalec“ (kaiserlicher Rat). Ob enem poročamo, da je sprejel isti gospod pred dvema letoma od cesarja tudi „zlati zaslužni križec s krono“. Gospodu Seifrizu, ki je že okoli trideset let župan občine Žitaravas in ki si je pridobil tudi v raznih drugih javnih častvenih poslih preobilo zaslug, čestitamo k tem odlikovanjem najprirednejše! Veseli nas ta počastitev posebno zato, da so njegove zasluge vpoštevali na merodajnem mestu. To naj bode gospodu Seifrizu, katerega čast hočejo kaliti klerikalci pri vsaki priložnosti, v zadoščenje.

Poročno sodišče v Celovcu obsodilo je hlapca L. Haaser iz Spittala na 5 let težke ječe, ker je v pretepu Franca Pirker ubil. — Slamnati urednik „Š-Mira“ Otmar Mihalek je bil oproščen. Tožil ga je penzionirani fajmošter Berce iz Ljubljane zaradi žaljenja časti.

Književnost in umetnost.

Država kot podjetnik. Na nobenem polju se država ne pokaže tako očito kot podjetnik, kakor pri železniškem prometu. Vzrok zato pač ni treba razmotrivati. Zanimiveje je pregledati obseg železnice, katerih nastopa država kot podjetnik. Balkanske države: Bolgarija, Rumunija, Srbija n. pr. poznajo le državne železnice. Na Avstro Ogrskem je mreža državnih železnic tako raztegujena, da pride poleg južne in Kašav Oderberske železnice samo še nekaj manjših v poštev (Aussig-Teplitz, Buschtechradská, Aradska in Csanadská železnica). Ostale so le lokalne železnice, ki so pa večinoma tudi v zasebni lasti. Dobri pregled čez te razmere se dobi iz po znani naglosti že decembra 1. 1910 izišle izdaje 1911 G. Freytagove prometne karte za Avstro-Ogrsko (Verkehrskarte von Österreich-Ungarn 1: 1.500.000, 71: 98 cm velika, cena K 2,40, na platnu s palicami ali skupaj zložena 5 K, zaloga G. Freytag & Berndt, Dunaj VII, Schottenfeldgasse 22), katere imenitnost moramo zopet pohvaliti. Kakor vedno, obsega ta karta vse železniške linije v barvah (razločno po dotičnih družbah) in razdeljeno po raznih znakih železniškega prometa. Tudi obsega vse železniške in pošne kraje z naznanilom oddaljenosti po kilometrih, pošne avtomobilne linije, železnice v zgradbi in projektu, popolni zapisnik postaj za vlake in parnike, nadalje stenski koledar za 1. 1911 in razne glede draginje zanimive diagrame o izvozu ter o naraščanju cene raznih življenjskih sredstev. Kdor želi dobro železniško karto za Avstro-Ogrsko, naj le to vzame. Kdor potrebuje druge karte in pripomočke, naj naroči od firme G. Freytag in Berndt, Dunaj VII. »Kontor und Bureauführer«, ki daje zastoj vsa potrebna pojasnila.

Sredstvo za štedenje

so praktične

MAGGIJEVE kocke

5 h

za 1/4 litra

najfajnejše goveje juhe

ime Maggi garantira skrbno

napravo in izvrstno kakovost.

Priznano dobro domače sredstvo ki je izkušnje časa prestalo in se že več kot 50 let v vedno večji množini rabi, je znamenito praško domače mazilo iz apoteke B. Fragner, c. k. dvornji liferant v Pragi. Odlično vpliv tega mazila, ki hladi, odstrani bolečine in je antiseptičen napravi iz njega nenadomesljivo in neobhodno potrebno obvezalno sredstvo pri ranah vseh vrst. Praško domače mazilo se dobi tudi v tukajšnjih apotekah in ne bi smelo v nobeni fabriki, delavnici in domačijih manjkati. Zatejta ptička (geschabter Hasenkuchen). Od zatejčega hrbita, ki se ga je preje dobro razkožilo, se odstrani meso in se ga z nožem izpraska iz kit ter zdrobi. V to meano drobnico se zmeša v mleku zmoečeno, iztisneno in fino pasirano žemljo ter nekaj sardelne paste. Potem se vse z enim jajcem zmeša, se da vse v formo, ki je dobro s putrom namazano, se to testo s špehom spika in peče, medtem ko se je poliva, večkrat s smetano in

putrom. Na koncu se doda par kapljic Maggieve primesi in neka citronnega soka. Servira se to zosom iz hagebut ali ribizlom. (Priporočljivo za bolnike).

Mi nečemo biti nahodni, hripavi, zaslinjeni, mi ne kašljamo nismo slabotni, nervozni, mi rabimo Fellerjev fluid z znakom »Elsalfluid«. Poiskunsi tuet franko 5 K. Mi imamo dober apeti zdrav zelodec, nobenih slabosti, pač pa Fellerjeve odvajalne rabarber-pilule z zn. »Elsapillen«. 6 skatljic franko 4 kron. Se dobi pri E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg. št. 241 (Hirvatsko).

Cesno perje za postelje ter gotove postelje kupuje se najbolje pri staro-renomirani trdki S. Benisch, Deschenitz (Česko) Dobro ime, ki ga ima ta firma, je pač dovolj jamstva. Na zahtev pošilja ta firma il. cenik zastoj.

Pri

živčnih boleznih

bodeju v strani in trganju v udih ima na mnogih klinikah praktično preiskus-mo

Lichtmentol

nedosežen zdravilni vpliv. 5 steklenic franko 6 K. 10 steklenic franko 10 K. Edina razpoložljiva teva skozi ces. svetn. in apotekarja.

S. Edelman, Sambor
Ringplatz št. 39. 864

Kupite

niš drugega proti

Kašelj

hripavosti, katarhu, zaslinjenosti, krčnemu in ostrovskeemu kašlju kakor fino oksne

Kaiserjeve

prsne karamelle

s „tremi smrekami“

5900 not. potr. sprič. zdr. in privatnih jamci gotovi uspeh. Zavoj 20 in 40 vinarjev. Doza 60 vinarjev. Dobi se pri H. Molitor apoteka v Ptujju, Ig Behribalk, apoteka v Ptujju, Karl Herrmann, Laski trg, A. Eibacher, Laski trg, A. Plunger, apoteka, Podceltek. 886

Zastopnike in potnike za obisk privatnih kupev z tuhostim blagom za gospode in dame, sprejme se proti visoki proviziji, ev. pozneje proti fix, pri prvi razpoložljivi blaga. Ponudbe pod „Weltfirma“ 87828 na ekspedicijsko anone M. Dukas Nfg. Dunaj 1/1. 1086

Epilepsija, Krči, Nervozno stanje, „Epileptikom“

post. varov. Cena K 7.—. Zahtevajte zdravniško razporedbo št. 36 zastoj apoteke glavne zaloge. Apoteke zur Austria, Dunaj IX, ali pa naravnost od fabrike: Priv. Schwabenapoteke, Frankfurt am Main. 2

Ekonom

28 let star, leden, govo nemško in slovensko, vef ekonomije, zlasti vinogradništva, sadjarstva in prometne trse šole, z najboljšimi spričevali, išče za takoj služb. Prijazne ponudbe pod „Tücht und ehrlich“ na upravo te lista. 108

Najboljše spričevalo

za izbornost „pravega: Francka“ je, da se na vse načine poskuša izrabiti sloves imena „Franck“ za manj vredne proizvode. Zategadelj je dobro paziti na spominsko besedo previdne gospodinje: „Franck z kavnim mlinčkom“.

Oni zabožki in zavojčki kavnih surogatov, kateri tega „kavnega mlinčka“ nimajo kot znamenje, niso pravi „Franck“. — Zato previdnost pri nakupovanju!

Podrobne cene

pravega „Franckovega“ pridakta k kavi:

v 1/2	1/4	1/5	kg zabožčkih
52	28	24	vin.
v 1/4	1/6	1/11	kg zavožčkih
20	14	8	vin.

el. zozude V 2589, 10: 10 I. F.

Božično darilo

ki veže korist z veseljem.

SINGER

sivalni stroji šivajo, štikajo, stopljajo.

SINGER

sivalni stroji so dobili v Brüsselu 1910 zopet najvišje odlikovanje.

SINGER Co.

akc. dr. za šiv. stroje.

Ptuj, Hauptplatz št. 1.

Pojasnila se dajo radovoljno.

1075